

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

<i>Jméno a příjmení studentky:</i>	Bc. Jana Růžičková
<i>Studijní obor:</i>	Rehabilitační a psychosociální péče o postižené děti, dospělé a seniory
<i>Oponentka diplomové práce:</i>	PhDr. Martina Hrušková, Ph.D.
<i>Katedra:</i>	Katedra sociální práce
<i>Název diplomové práce:</i>	<i>Genderové aspekty v sociální práci s Romkami.</i>
Volba tématu:	1. Mimořádně aktuální 2. Aktuální pro danou oblast 3. Užitečné a prospěšné 4. <u>Standardní úroveň</u> 5. Neobvyklé
Cíl práce a jeho naplnění:	1. Vhodně zvolený cíl, který byl naplněn 2. <u>Vhodně zvolený cíl, který byl částečně naplněn</u> 3. Vhodně zvolený cíl, který nebyl naplněn 4. Nevhodně zvolený cíl
Struktura práce:	1. Originální – zdařilá 2. Logická – systémová 3. Logická – tradiční 4. <u>Pro dané téma tradiční</u> 5. Pro dané téma nevhodná
Práce s literaturou:	1. Vynikající, použity dosud neběžné prameny 2. Velmi dobrá, použity nejnovější dostupné prameny 3. <u>Dobrá, běžně dostupné prameny</u> 4. Slabá, zastaralé prameny
Vybavení práce (data, tabulky, grafy, přílohy):	1. Mimořádné, funkční 2. Velmi dobré, funkční 3. <u>Odpovídá nutnému doplnění textu</u> 4. Nedostačující
Přínosy diplomové práce:	1. Originální, inspirativní názory 2. Ne zcela běžné názory 3. Vlastní názor argumentačně podpořený 4. <u>Vlastní názor chybí</u>
Uplatnění diplomové práce v praxi a ve výuce:	1. Práci lze uplatnit v praxi 2. Práci lze uplatnit ve výuce 3. Vhodná pro publikování 4. <u>Práci nelze příliš využít ani v praxi ani při výuce</u>
Formální stránka:	1. Výborná 2. Velmi dobrá 3. <u>Přijatelná</u> 4. Nevyhovující

Jazyková stránka:

1. Stylistika a) výborná
b) velmi dobrá
c) dobrá
d) nevyhovující

2. Gramatika a) výborná
b) velmi dobrá
c) dobrá
d) nevyhovující

Zásadní připomínky k diplomové práci:

Diplomová práce bakalářky Ružičkové reflektuje populární téma sociální práce s romskou komunitou, v tomto případě specificky se skupinou žen. Na úvod je třeba jednoznačně a zásadně konstatovat, že gender je koncept vztahový, a je tudíž s podivem, že se zde vůbec nehovoří o srovnání s maskulinitou.

Teoretická část práce je dělena do třech základních kapitol vymezujících genderovou tematiku, sociální práci a specifika romského etnika. Jelikož se jedná o práci diplomovou, domnívám se, že pouze jakási zjednodušená definice daných témat je v textu nedostatečná a vykazuje známky povrchnosti, zvláště pak právě v kapitolách o genderu. Kapitola hovořící o klíčovém tématu práce, tedy genderových aspektech sociální práce, vychází více méně pouze z jedné autorky, a to Janebové, byť jsou zde i krátké citace autorů jiných jmen.

Pro sběr primárních dat byla zvolena metoda dotazování, konkrétně narativní rozhovor s aluzí na Fritze Schütze. Tento byl zřejmě prováděn u základního souboru, jenž tvoří dvě komunikační partnerky (postrádám logiku v průměrování věku – viz str. 42), i u „doplňkového“ souboru složeného z jedné sociální pracovnice a jednoho sociálního pracovníka (strategie výběru není nijak vymezena). Zde mám zásadní výtky:

- podle mého názoru nemohlo dojít k teoretické saturaci vymezeného problému; soubory jsou nekompatibilní, minimálně především proto, že u dvou romských žen jsou výpovědi autentické, ale oba členové „doplňkového“ souboru spíše sdělují svá subjektivní hodnocení zkušeností svých klientů.

- jak již bylo řečeno, vzhledem k tématu diplomové práce a konceptu výzkumu není smysluplné provést otevřené, axiální a selektivní kódování a tuto analýzu pak nezakotvit; dále například schéma 1 (str. 43) má dle svého názvu reflektovat genderové aspekty, ale není zde vůbec jasné, v čem jsou tyto aspekty opravdu „genderové“ a ne obecné pro oba rody. Toto pak dokazují i ilustrativní výpovědi (str. 44 - 48). Domnívám se, že v tomto slova smyslu ona kódování a schémata postrádají výpovědní hodnotu a pro naplnění cíle práce i svůj smysl. Otázkou zde zůstává rovněž zachování konceptu validity šetření, mezi jehož kritéria mimo jiné patří i přenositelnost a potvrditelnost dat, což v tomto případě není produktivní.

Podle mého názoru práce nepřináší nová data, kategorie použité pro aplikaci prvků zakotvené teorie jsou často citovanými a dalo by se říci základními tématy sociálního i mediálního konceptu vymezení tzv. romské minority v naší společnosti (vzdělání, zaměstnanost, zadlužení, sociální dávky atd.).

Kapitola Diskuse je roztržštěná – členění podkapitol, pokud to tak můžeme nazvat, je na první pohled efektní, ale obsahově se jedná spíše o jednotlivá nekomentovaná tvrzení – jeden příklad za všechny (cituji autenticky včetně stylistické chyby): „Genderový stereotyp, že s financemi hospodaří žena, vyplynul i v mém výzkumu toto uvádí i mnohé literatury.“ (str. 70). Čtenář se v Diskusi nedozví o argumentačně podpořených názorech autorky ani o eventuelních teoretických konceptech vyplývajících z kvalitativního šetření. V kapitole Diskuse autorka dále avizuje odpovědi na výzkumné otázky, na které však v uvedeném odstavci/ích odpověď nenalezneme. Zato obsahuje řadu klišé typu: „Nesmíme však opomenout fakt, že nezaměstnanost romských žen je způsobena tím, že čelí mnohonásobné

diskriminaci.“ (citace není uvedena, jedná se tedy o zjištění autorky opřené o tvrdá data?). V závěru celé kapitoly pak autorka uvádí možná zkreslení, s nimiž nelze jinak než souhlasit. Poznámka: Zcela náhodou jsem v této části práce nalezla i jednu nedohledatelnou citaci, pokud je takových v práci více, je to možné, není obecně v silách oponenta toto kontrolovat. Jedná se o první větu části Odpovědi na výzkumné otázky (str. 74) údajně citovanou z práce L. Parrota (*Values and Ethics in Social Work Practice*. Exeter, 2006.) prostřednictvím článku Machulové, Machuly (Nedostatečná definice pojmu „hodnota“ jako zásadní problém etiky sociální práce z časopise Sociální práce/Sociálna práca, 2009). Tvrzení: „Je opravdu znát, že v kontextu romské kultury došlo vlivem asimilační politiky 20. století ke změně některých tradičních hodnot.“ jsem v daném textu neobjevila.

Zdá se, že autorkou avizované „prvky grounded theory“ ústí do jediného výstupu, kterým je zřejmě nakonec hypotéza stanovená v kapitole Závěr, a logicky tedy opět generuje dotaz, proč studentka použila právě tyto metody analýzy dat. K vlastní zformulované hypotéze: „Sociální práce přikládá u romských klientek větší význam etnicitě než genderu.“ – opět zde apeluji na základní soubor, jeho rozsah a složení, a tudíž nemožnost dospět k podloženému tvrzení.

Pokud přihlídneme k vytyčenému cíli diplomové práce, jímž bylo „analyzovat genderové charakteristiky v sociální práci s romskou ženou“, pak byl podle mého názoru (především z výše zmíněných důvodů) naplněn pouze částečně.

Co se formální stránky diplomové práce týče, vykazuje řadu nedostatků, které mimo jiné zhoršují orientaci v textu (například v oddílech Abstrakt, Obsah; nejasnosti v názvech a číslování kapitol - někde chybí zcela a text začíná mottem (viz str. 31), chybné vedení seznamu použitých zdrojů pro použitý harvardský systém, i když autorka sama kombinuje v textu různé citační styly, a to i v jednom odstavci (viz např. str. 18) atd.). Překlepy a slabá stylistika zhoršují čtení práce a srozumitelnost výpovědí.

Osobně se domnívám se, že tato práce nesplňuje požadavky, které jsou na tento typ prací kladeny, a v tuto chvíli nechávám na studentce, aby při ústní prezentaci mohla obhájit postup a výstupy své práce.

Navrhovaná klasifikace:

1. výborně
2. velmi dobře
3. dobře
4. nevyhověl

Otázka k ústní obhajobě práce:

1. Jaká jsou podle Vašeho názoru specifika sociální práce s romskými ženami/muži? Jak se tato specifika odlišují od sociální práce se ženami/muži z majoritní populace?

2. Existují podle Vašeho názoru nějaké problémy či otázky, na které je z genderového hlediska nutné se v sociální práci s romskými ženami/muži prioritně zaměřit?

3. Mění se sociální práce s romskou ženou/mužem v souvislosti s typem problému? O jaké problémy se jedná nejčastěji a jak je řešit?

Datum: 6. června 2013

Podpis oponentky diplomové práce.....